

WYDZIAŁ
SOCJOLOGII

Mapa potrzeb zdrowotnych

- dane publiczne w projektowaniu
oraz ewaluacji polityk i programów
(nie tylko w obszarze zdrowia)

Jakub Adamski

Centrum Analiz
Danych Publicznych

28 maja 2021 r.

Zdrowie we wszystkich politykach

MAPA POTRZEB
ZDROWOTNYCH

POTRZEBY
ZDROWOTNE

WYKORZYSTANIE
DANYCH PUBLICZNYCH

Mapa potrzeb zdrowotnych

Map potrzeb nie byłoby bez ewaluacji

- Mapy potrzeb zdrowotnych wprowadzono jako element warunkowości ex-ante w perspektywie finansowej 2014-2020
  - Konsekwencja negatywnej oceny sposobu wydatkowania środków w latach 2007-2013
- Obecnie warunkowość podstawowa na lata 2021-2027
  - Nowa ustawa o mapach potrzeb zdrowotnych została uchwalona przez Sejm 20 maja 2021 r.

Wyzwania opieki zdrowotnej – wczoraj

- Z siedmiu mammografów użytkowanych w województwie podlaskim na koniec 2011 r.: 6 znajdowało się w Białymstoku i 1 w Łomży (kontrola NIK)
  - Mieszkańcy najdalszych miejscowości do najbliższego mieli ponad 150 km
- W innych przypadkach zakup sprzętu nie przynosił oczekiwanych korzyści ponieważ nie uwzględniał:
  - Braku dostępności kadr
  - Możliwości finansowych Narodowego Funduszu Zdrowia
  - Równoległych inwestycji w innych ośrodkach

Mapy – tylko które?

- Mapy według ustawy (2016-2021)
  - Leczenia szpitalnego
- Mapy według Krajowych Ram Strategicznych
  - Onkologia i kardiologia – POZ, AOS, LSZ
  - 30 grup chorób – POZ, AOS, LSZ
- Mapa potrzeb zdrowotnych (2021 ...)

Od digitalizacji do aplikacji...

Tabela 112: Szczegółowe informacje o hospitalizacji wg oddziałów (2014)

ID_SZPITALA	% hospitalizacji poprzedzonych wizytą w poradni (do 7 dni)	% przyjętych do czasu wyznaczonego przez medianę PL	ALOS (przeciętna długość pobytu)	ALOS standaryzowany metodą bezpośrednią	MLOS (mediana czasu pobytu)
1.1	10%	-	4	4	3
1.2	17%	54%	5	5	3
1.3	11%	70%	9	9	7
2.1	23%	41%	12	12	9
2.2	19%	12%	5	6	3
2.3	24%	57%	5	9	4
2.4	16%	56%	2	9	2
3.1	12%	81%	4	4	2
3.2	14%	78%	5	5	4
3.3	13%	55%	5	5	3
3.4	14%	80%	7	7	4
3.5	11%	77%	3	5	2
4.1	13%	24%	2	2	1
4.2	18%	46%	7	7	4
5.1	15%	44%	4	4	3
5.2	12%	49%	8	8	3
5.3	18%	84%	5	5	3
6.1	16%	100%	6	6	3
6.2	10%	29%	2	2	1
6.3	16%	67%	3	3	2
6.4	19%	52%	5	4	3
7.1	16%	62%	9	9	5
7.2	16%	58%	5	5	3

Woj.	Łączna liczba hospitalizacji (w tym tryb jednolodowy) [tys.]	Liczba hospitalizacji (w trybie jednolodowym) [tys.]	Liczba hospitalizacji trwających 1 dzień (bez trybu jednolodowego) [tys.]	Odsetek hospitalizacji spoza województwa [%]	Liczba hospitalizacji na 100 tys. ludności
dolnośląskie	27.90	0.98	3.91	6.56	961.18
kujawsko-pomorskie	20.67	0.39	1.52	11.94	992.30
lubelskie	27.25				
lubuskie	9.84				
mazowieckie	58.38				
małopolskie	31.63				
opolskie	9.38				
podkarpackie	25.69				
podlaskie	15.28				
Polska	405.77				
pomorskie	21.97				
warmińsko-mazurskie	17.66				
wielkopolskie	36.14				
zachodniopomorskie	18.32				
łódzkie	23.56				
śląskie	44.89				
świętokrzyskie	17.21				

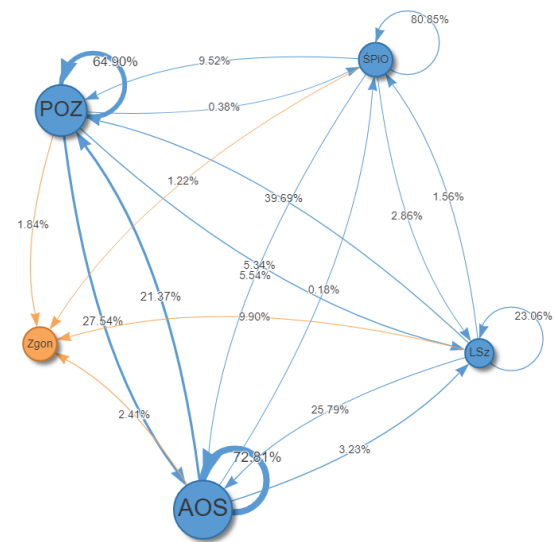
Grupa:

Filtr:

Dodaj stany:

- Podstawowa opieka zdrowotna
- Ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne
- Leczenie szpitalne
- Rehabilitacja lecznicza
- Domowe leczenie tlenem
- Świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze
- Ratownictwo medyczne

Uwzględnij zgony:
 Nie Tak

I od danych do wiedzy...

Podstawowe informacje	
Liczba „szpitali”* w województwie: – w tym posiadający kontrakt z NFZ (łącznie liczba łóżek)	100 (14 323) 78 (12 635)
Przeciętna wielkość szpitala wyrażona liczbą łóżek	143
Przeciętna wielkość szpitala posiadającego kontrakt z NFZ	162
Przeciętna wielkość oddziału wyrażona liczbą łóżek	23
Przeciętna wielkość oddziału szpitala posiadającego kontrakt z NFZ	28

Demografia regionu na tle Polski

Województwo dolnośląskie zamieszkuje około 2,9 mln mieszkańców, co stanowi 7,6 proc. ludności kraju. **Ludność województwa charakteryzuje się podobnym stopniem zaawansowania procesu starzenia się co ludność Polski, ale krótszym oczekiwanym czasem życia oraz niższą płodnością.** Starzenie się populacji w przyszłości będzie pozostawać pod wpływem niskiej płodności. Oprócz

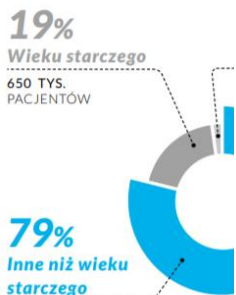
UWAGA:
*liczby świadczeniowców, który posiadał w strukturze od
Źródło: Rejestr Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą

Choroby układu nerwowego (inne niż wieku podeszłego)

Wskaźniki szpitali

Z analizy wykorzystania stołów operacyjnych województwie dolnośląskim średnio na każde 600 operacji, czyli o 54 (8,26%) mniej niż w pozostałych województwach. Wzrost liczby stołów w woj. dolnośląskim jest jednak zróżnicowany i waha się od 0 (co oznacza nie sprawozdał żadnej operacji) do ok. 1

Liczba stołów operacyjnych
Liczba stołów w woj.:
Różnica:

W województwie dolnośląskim w 2014 r. **zakazanych wewnątrzszpitalnych wynosiła średnio dla Polski.** Wartość wskaźnika t

W porównaniu do całego kraju województwo dolnośląskie wykazuje najwyższy wskaźnik ryzyka w przypadku kompleksowych zabiegów w twórczego, zatruc i chorób zakaźnych (o układzie krążenia (23%). Wyniki badań miały wyższą koncentrację świadczeń tym niż w innych województwach. W przypadku grupy chorób układu krążenia największy świadczeniowca 40% niższą niż krajowa i wydaje się, że wzrost u tego świadczeniowcy mogłoby województwie. W przypadku grupy chorób największy świadczeniowcy cechowali się ogólnopolskiej w tej grupie, a wysoka śm z innych czynników niż liczba wykonywanych pacjentów.

Źródło: Opracowanie DAS na podstawie danych NFZ.

W województwie dolnośląskim szpitalizacji wynosiła 164,5. Funkcjonowanie wielu (19,1%) szpitali z dnia 20 gr intensywnie terapii (event). Jednocześnie należy zwrócić uwagę na strukturę, w której funkcje zostały objęte podmiotami le

W województwie dolnośląskim szpitalizacji wynosiła 1322 i by - dążyć do zwiększenia udziału - 28%, maksimum - 6 - dążyć do koncentracji wykonywania zabiegów kompleksowych (4 oddziały wykonały więcej niż zero i mniej niż 60 takich zabiegów).

Prognoza oparta na trendach demograficznych i optymalizacji obłożenia wykazała, że w latach 2016 - 2029 nastąpi spadek liczby hospitalizacji o -11,7%. Liczba łóżek niezbędna do zaspokojenia tych potrzeb to 100 w 2016 roku, 90 w 2029 roku (wg RPWDL na dzień 31.03.2016 w województwie było ich 162). W związku z tym należy racjonalizować liczbę łóżek na oddziałach.

Liczba pacjentów
W TYS.

Porady
W TYS. Hospitalizacje
W TYS.

Cukrzyca

Udar

Niewydolność serca

Przewlekła obturacyjna choroba płuc

Schizofrenia

PACJENTÓW miało świadczenia tylko ambulatoryjne

PACJENTÓW miało świadczenia tylko szpitalne

30%
WSZYSTKICH HOSPITALIZACJI z wykonanym rezonansem magnetycznym (RM)

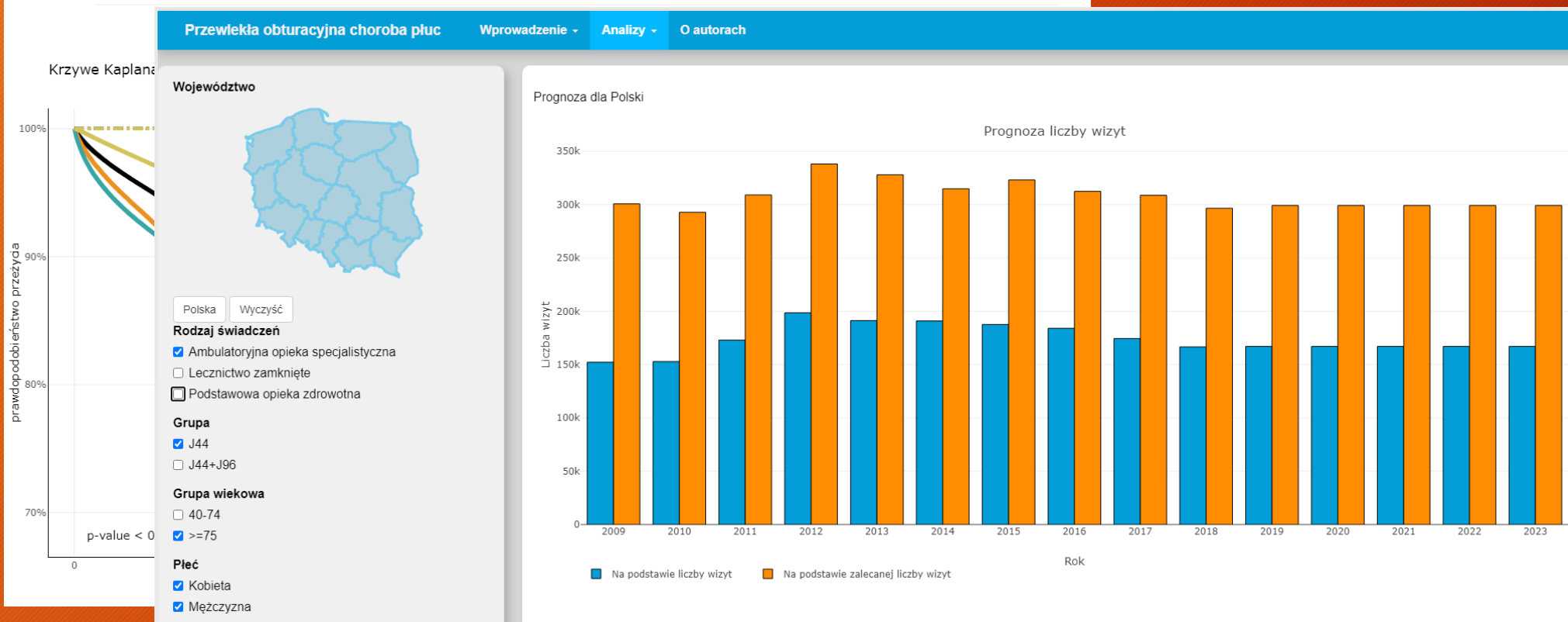
11%
HOSPITALIZACJI z grupy chorób neurologicznych (innych niż wieku podeszłego)

135 tys.
OSOBODNI HOSPITALIZACJI

Diabeł tkwi w szczegółach

Poniższe wykresy dotyczą analizy przeżycia wybranej zmiennej *Informacje o chorobie pacjenta - Potwierdzenie diagnozy POChP przez pulmonologa dla populacji pacjentów z POChP*.

Dostęp do danych publicznych

 Demografia	 Epidemiologia	 Prognoza epidemiologiczna	 Czynniki ryzyka i profilaktyka
 Podstawowa opieka zdrowotna	 Ambulatoryjna opieka specjalistyczna	 Leczenie szpitalne	 Kolejki
 Programy lekowe	 Wybrane zakażenia szpitalne i ich powikłania	 Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	 Rehabilitacja
 Opieka długoterminowa	 Opieka paliatywno-hospicyjna	 Ratownictwo medyczne	 Kadry medyczne
 Łóżka i obłożenie	 Sprzęt medyczny	 Pacjent w szpitalu	

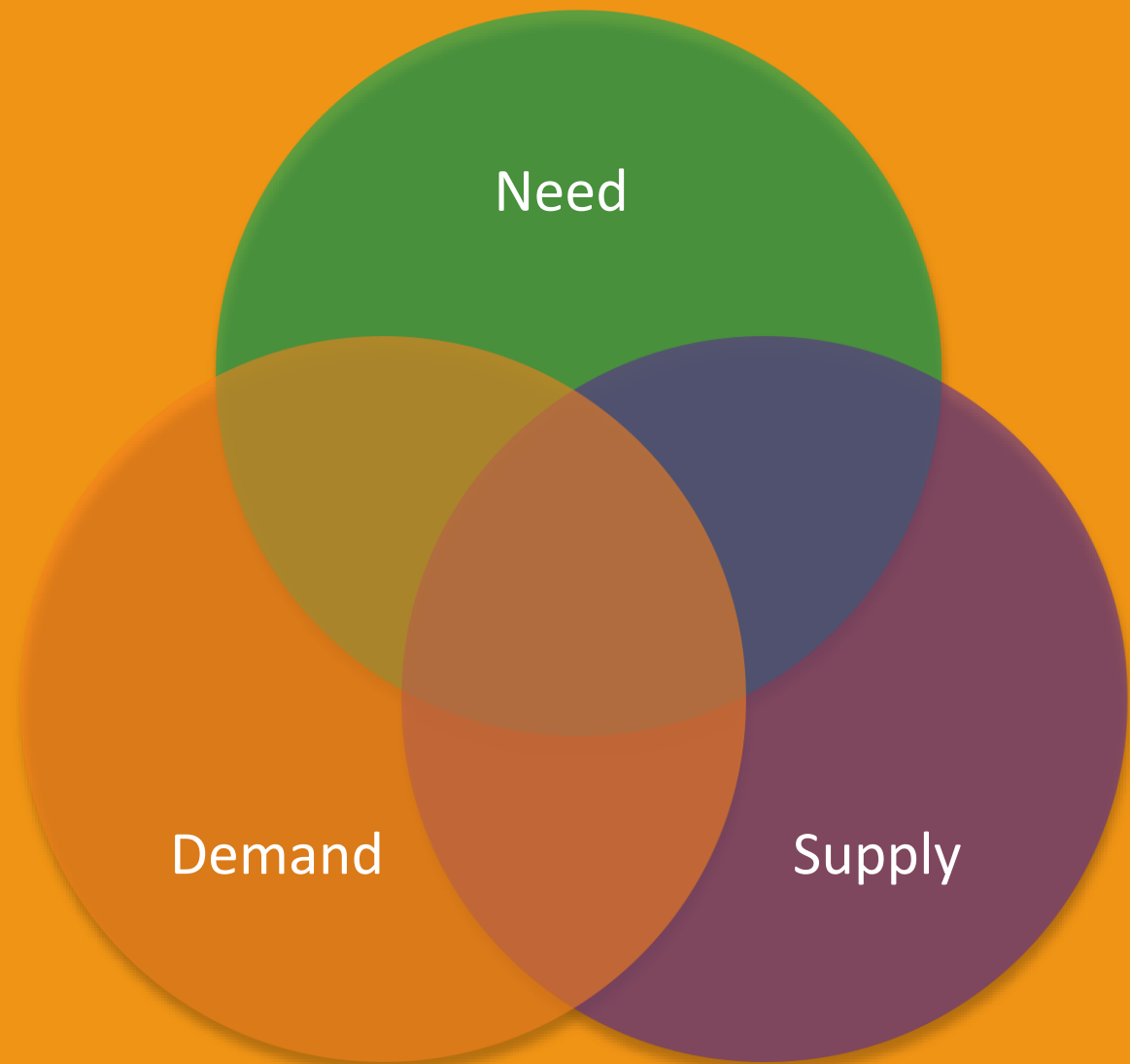
Potrzeby zdrowotne

Potrzeby, podaż i popyt

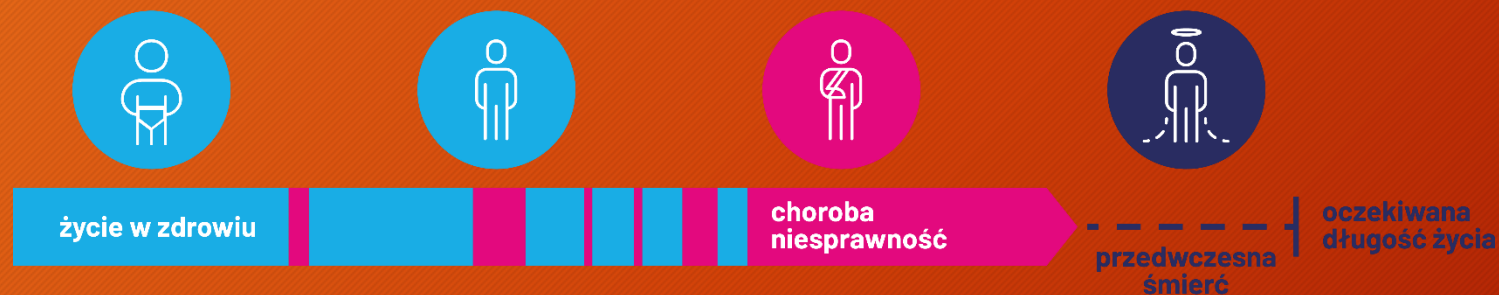
Wright et al.

Health needs assessment:
Development and importance
of health needs assessment.

BMJ: British Medical Journal
316.7140 (1998): 1310

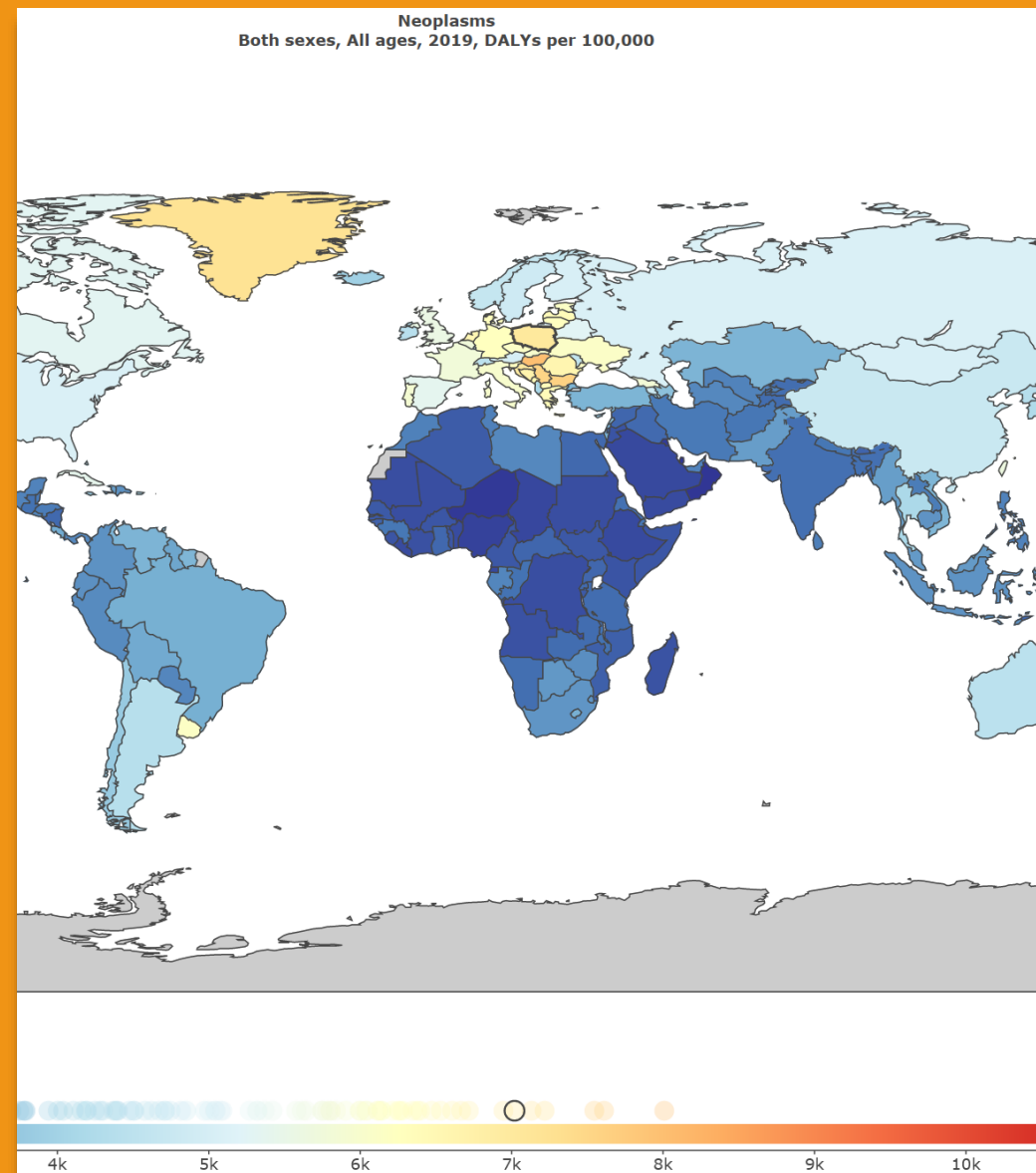
Jak porównać ze sobą raka płuc i depresję?

- **DALY (disability-adjusted life years)** – lata życia utracone z powodu
  - przedwczesnego zgonu (**years of life lost – YLL**) oraz
  - liczby lat przeżytych w niesprawności (**years of life with disability – YLD**)

GBD 2019 – Nowotwory

- Na które choroby umiera najczęściej Polaków?
- Na które choroby będzie umierać najczęściej Polaków?
- Które choroby powodują najczęściej niesprawności?
- W których obszarach mamy najczęściej do nadrobienia?

Wykorzystanie danych publicznych

Skala projektu

- Mapy potrzeb zdrowotnych tworzone są w ramach 2 projektów finansowanych ze środków europejskich i trwają już od 6 lat
  - Łączny budżet około 60 mln PLN
- Mapy są realizowane przez zespół około 50 osób
- Liczba spotkań grup roboczych dawno przekroczyła 1000
  - W pracach udział bierze 100+ ekspertów
- 100+ spotkań przedstawiających wyniki

Wyzwania projektowe

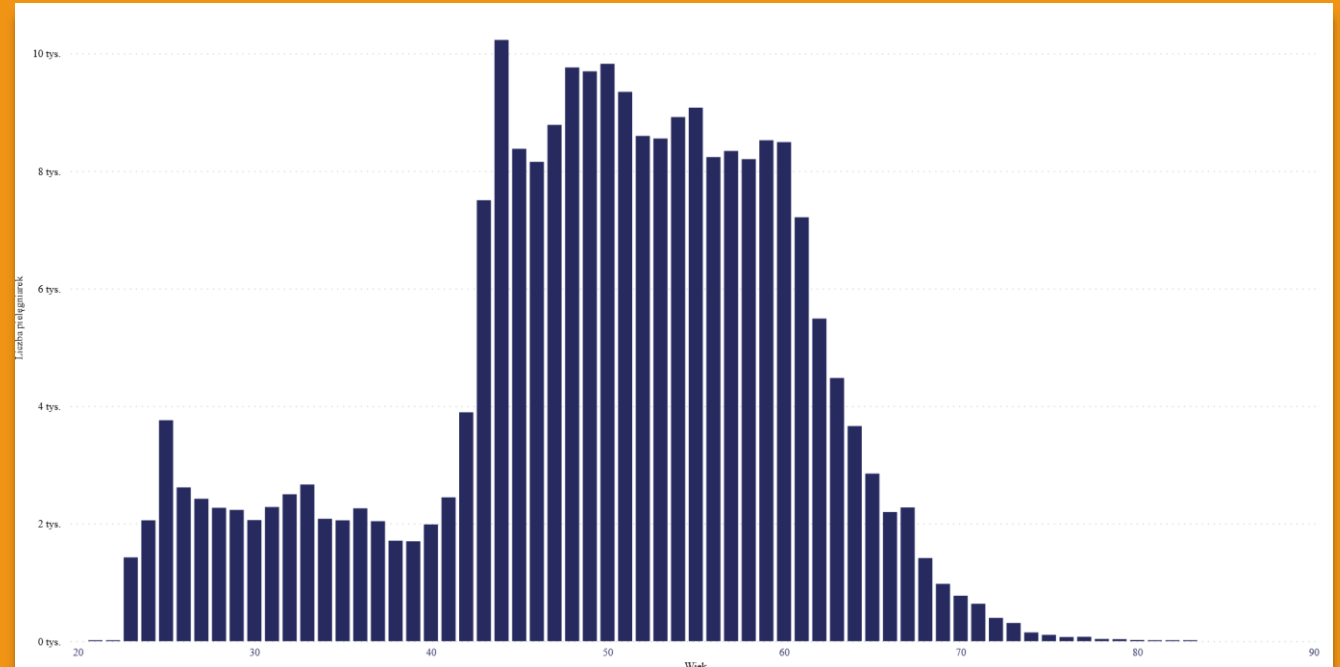
- Jakość danych (przyczyny zgonów, sprawozdawczość świadczeń)
- Brak danych (nie zbierane systemowo dane o sprzęcie, kadrach)
- Brak dostępu do danych (wielu gestorów, ograniczenia formalne)
- Nowe sposoby pozyskiwania danych (np. badania ankietowe)
- Interpretacja danych (dostęp do ekspertów, szeroki zakres)

Rezultat

- Łatwe i przyjazne narzędzie dostępne do użytku przez wszystkich
- Największy udostępniony zakres danych z zakresu zdrowia
- Bezpośrednie zastosowanie w opracowaniu polityk, ocenie projektów i ewaluacji wyników
- Gotowe na wyzwania przyszłości

Wyzwania opieki zdrowotnej - jutro

- Dlaczego warto wizualizować dane, czyli (prawdopodobnie) najbardziej dramatyczny slajd jaki dziś zobaczycie...
- Histogram wieku pielęgniarek w Polsce (2019)

Evidence-based healthcare

Rzeczywistą gotowość do wykorzystanie danych i dowodów naukowych w procesie podejmowania decyzji buduje się latami

Alternatives to EBM

- ⦿ Eminence based medicine
- ⦿ Vehemence based medicine
- ⦿ Eloquence based medicine
- ⦿ Providence based medicine
- ⦿ Diffidence based medicine
- ⦿ Nervousness based medicine
- ⦿ Confidence based medicine

Seven alternatives to evidence based medicine BMJ. 1999
December 18; 319(7225): 1618.

WYDZIAŁ
SOCJOLOGII

Centrum Analiz Danych Publicznych

Dziękuję
za uwagę